

บทที่ 5

สรุป อภิปรายผลและข้อเสนอแนะ

การวิจัยเรื่อง สภาพการนิเทศภายในกับพฤติกรรมการสอนของครู ตามความคิดเห็นของ ผู้นิเทศในสถานศึกษา สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 2 มีวัตถุประสงค์เพื่อศึกษา สภาพการนิเทศภายในและพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 2

กลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ประกอบด้วยผู้บริหารสถานศึกษา จำนวน 75 คนและ ครูวิชาการ จำนวน 75 คน ของสถานศึกษาสังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 2 เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย เป็นแบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยสร้างขึ้น เป็นแบบสอบถามชนิด สำรวจรายการ (Check List) และแบบสอบถามมาตราส่วนประมาณค่า (Rating Scale)

การวิเคราะห์ข้อมูล วิเคราะห์หาค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย และส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน โดยใช้ โปรแกรมสำเร็จรูป

สรุปผลการวิจัย

สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา

1. สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและ ครูวิชาการ โดยรวม ได้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยการปฏิบัติในแต่ละ ด้านคือ ด้านการพัฒนากลุ่ม ด้านการพัฒนาวิชาชีพให้แก่ครู ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง และด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการ

2. เมื่อจำแนกความคิดเห็นตามสถานภาพพบว่า สภาพการนิเทศภายใน มีดังต่อไปนี้

2.1 สภาพการนิเทศภายในสถานศึกษา ด้านการให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ โดยรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก และ เมื่อพิจารณาการปฏิบัติในแต่ละข้อ ข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 ลำดับแรก เรียงตามลำดับ

คือ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือครูในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน และการแนะนำแหล่งวิทยากรในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ครูทราบ ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติเป็นลำดับสุดท้าย คือ การจัดให้มีการสาธิตเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิธีต่าง ๆ ให้ครูดูเป็นตัวอย่าง

สภาพการณ์พิเศษภายในสถานศึกษา ด้านการให้ความช่วยเหลือครูโดยตรง จำแนกตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 ลำดับแรก เรียงตามลำดับคือ การสนับสนุนและให้ความช่วยเหลือครูในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการส่งเสริมให้ครูมีทักษะและสมรรถภาพในการใช้สื่อการสอนที่เหมาะสมกับวัยและบทเรียน ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติเป็นลำดับสุดท้ายคือ การจัดให้มีการสาธิตเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิธีต่าง ๆ ให้ครูดูเป็นตัวอย่าง ส่วนครูวิชาการมีความคิดเห็นว่า ข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 ลำดับแรกเรียงตามลำดับคือ การให้คำปรึกษาเกี่ยวกับปัญหาการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน การแนะนำแหล่งวิทยากรในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนให้ครูทราบและการสนับสนุนให้ความช่วยเหลือครูในด้านการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติเป็นลำดับสุดท้ายคือ การจัดให้มีการสาธิตเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิธีต่าง ๆ ให้ครูดูเป็นตัวอย่าง

2.2 สภาพการณ์พิเศษภายในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาครู ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ โดยรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก และเมื่อพิจารณาการปฏิบัติในแต่ละข้อ ข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 ลำดับแรก เรียงตามลำดับคือ การส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและนำยุทธศาสตร์ในการทำงานร่วมกันมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดบรรยากาศการทำงานที่เกื้อกูลและมีความเป็นกันเอง และการพัฒนาศักยภาพของครูให้สามารถเป็นทั้งผู้นำและผู้ตามที่ดีในการปฏิบัติงานกลุ่ม ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติเป็นลำดับสุดท้าย คือการใช้เทคนิควิธีที่หลากหลายและเหมาะสมในการรวบรวมความคิดเห็นของสมาชิกทั้งองค์กร

สภาพการณ์พิเศษภายในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาครู จำแนกตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 ลำดับแรก เรียงตามลำดับคือ การส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและนำยุทธศาสตร์ในการทำงานร่วมกันมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดบรรยากาศการทำงานที่เกื้อกูลและมีความเป็นกันเอง การพัฒนาศักยภาพของครูให้สามารถเป็นทั้งผู้นำและผู้ตามที่ดีในการปฏิบัติงานกลุ่ม ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติเป็นลำดับสุดท้ายคือ การใช้เทคนิควิธีที่หลากหลายและเหมาะสมในการรวบรวมความคิดเห็นของ

สมาชิกทั้งองค์กร ส่วนครูวิชาการมีความคิดเห็นว่า ข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 ลำดับแรก เรียงตามลำดับคือ การส่งเสริมให้ครูได้พัฒนาศักยภาพเพื่อการทำงานกลุ่มที่มีประสิทธิภาพ การส่งเสริมการทำงานเป็นทีมและนำยุทธศาสตร์ในการทำงานร่วมกันมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ การจัดบรรยากาศการทำงานที่เกื้อกูลและมีความเป็นกันเอง ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติเป็นลำดับสุดท้าย คือการใช้เทคนิควิธีที่หลากหลายและเหมาะสมในการรวบรวมความคิดเห็นของสมาชิกทั้งองค์กร

2.3 สภาพการณ์พิเศษภายในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาวิชาชีพให้แก่ครู ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ โดยรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก และเมื่อพิจารณาการปฏิบัติในแต่ละข้อ ข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 ลำดับแรก เรียงตามลำดับคือ การเปิดโอกาสให้ครูได้เรียนรู้และแก้ปัญหาร่วมกัน จัดให้มีโครงการพัฒนาบุคลากรอย่างต่อเนื่อง เป็นระยะ ๆ การให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการทำแผนพัฒนาบุคลากรของโรงเรียน การจัดทำโครงการที่มีเป้าหมายชัดเจนเพื่อปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอนและการให้ครูทุกคนมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติเป็นลำดับสุดท้าย คือการติดตามผลการนำความรู้และทักษะที่ครูที่ได้รับจากโครงการพัฒนาไปใช้

สภาพการณ์พิเศษภายในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาวิชาชีพให้แก่ครู จำแนกตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 ลำดับแรก เรียงตามลำดับคือ การเปิดโอกาสให้ครูได้เรียนรู้และแก้ปัญหาร่วมกัน การให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการทำแผนพัฒนาบุคลากรของโรงเรียน การจัดทำโครงการที่มีเป้าหมายชัดเจนเพื่อปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติเป็นลำดับสุดท้ายคือ การติดตามผลการนำความรู้และทักษะที่ครูได้รับจากโครงการพัฒนาไปใช้ ส่วนครูวิชาการมีความคิดเห็นว่า ข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 ลำดับแรก เรียงตามลำดับคือ การให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการทำแผนพัฒนาบุคลากรของโรงเรียน การเปิดโอกาสให้ครูได้เรียนรู้และแก้ปัญหาร่วมกัน การให้ครูทุกคนมีโอกาสแลกเปลี่ยนความคิดเห็นเกี่ยวกับการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนและการจัดทำโครงการที่มีเป้าหมายชัดเจนเพื่อปรับปรุงกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติเป็นลำดับสุดท้ายคือ การติดตามผลการนำความรู้และทักษะที่ครูได้รับจากโครงการพัฒนาไปใช้

2.4 สภาพการณ์พิเศษภายในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตร ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ โดยรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก และเมื่อพิจารณา การปฏิบัติในแต่ละข้อ ข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 ลำดับแรก เรียงตามลำดับคือการส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรในด้านจุดมุ่งหมายและโครงสร้างหลักสูตร การเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและร่วมกันวางแผนพัฒนาหลักสูตร การส่งเสริมให้มีการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรในโรงเรียนโดยกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน

ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติเป็นลำดับสุดท้าย คือมีการวิเคราะห์ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและการวัดผล ประเมินผล

สภาพการณ์พิเศษภายในสถานศึกษา ด้านการพัฒนาหลักสูตร จำแนกตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 ลำดับแรก เรียงตามลำดับคือ การส่งเสริมให้ครูมีความรู้ ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตรในด้านจุดมุ่งหมายและโครงสร้างหลักสูตร การเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและร่วมกันวางแผนพัฒนาหลักสูตร การส่งเสริมให้มีการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรในโรงเรียนโดยกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติเป็นลำดับสุดท้ายคือ มีการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและการวัดผล ประเมินผล ส่วนครูวิชาการมีความคิดเห็นว่า ข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 ลำดับแรก เรียงตามลำดับคือ การส่งเสริมให้ครูมีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับหลักสูตร ในด้านจุดมุ่งหมายและโครงสร้างหลักสูตร การเปิดโอกาสให้บุคลากรมีส่วนร่วมในการกำหนดนโยบายและร่วมกันวางแผนพัฒนาหลักสูตร การส่งเสริมให้มีการติดตามและประเมินผลการใช้หลักสูตรในโรงเรียนโดยกำหนดไว้ในแผนปฏิบัติการของโรงเรียน ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติเป็นลำดับสุดท้ายคือ การจัดหาตำราเรียน เอกสาร สิ่งพิมพ์ที่เกี่ยวข้องกับหลักสูตรมาบริการให้แก่ครู

2.5 สภาพการณ์พิเศษภายในสถานศึกษา ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ โดยรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก และเมื่อพิจารณาการปฏิบัติในแต่ละข้อ ข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 ลำดับแรก เรียงตามลำดับคือการส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน การส่งเสริมให้ครูทำงานวิจัยตามสภาพปัญหาและความต้องการทั้งรายบุคคลและรายกลุ่มและการส่งเสริมให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอน ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติเป็นลำดับสุดท้าย คือการจัดให้มีการดำเนินการแก้ปัญหาโดยใช้กระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบ

สภาพการณ์พิเศษภายในสถานศึกษา ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการ จำแนกตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 ลำดับแรก เรียงตามลำดับคือ การส่งเสริมให้ครูทำวิจัยในชั้นเรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอน การส่งเสริมให้ครูนำผลการวิจัยมาใช้ในการปรับปรุงการเรียนการสอนและการส่งเสริมให้ครูทำงานวิจัยตามสภาพปัญหาและความต้องการทั้งรายบุคคลและรายกลุ่ม ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติเป็นลำดับสุดท้ายคือ การจัดให้ดำเนินการแก้ปัญหาโดยใช้กระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบ ส่วนครูวิชาการมีความคิดเห็นว่า ข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 ลำดับแรก เรียงตามลำดับคือ มีการจัดเก็บข้อมูลพื้นฐานเกี่ยวกับการเรียนการสอนอย่างเป็นระบบ การส่งเสริมให้ครูทำวิจัยใน

ชั้นเรียนเพื่อปรับปรุงการเรียนการสอนและการส่งเสริมให้ครูทำงานวิจัยตามสภาพปัญหาและความต้องการทั้งรายบุคคล รายกลุ่ม ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติเป็นลำดับสุดท้ายคือ การจัดให้ดำเนินการแก้ปัญหาโดยใช้กระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบ

พฤติกรรมการสอนของครู

1. พฤติกรรมการสอนของครู ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ โดยรวมได้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับค่าเฉลี่ยการปฏิบัติในแต่ละด้านคือ ด้านการดำเนินการสอน ด้านการเตรียมการสอน ด้านการวัดผลและประเมินผล และด้านการใช้สื่อประกอบการสอน

2. เมื่อจำแนกตามความคิดเห็นตามสถานภาพพบว่า พฤติกรรมการสอนของครู มีดังต่อไปนี้

2.1 พฤติกรรมการสอนของครู ด้านการเตรียมการสอน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ โดยรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก และเมื่อพิจารณาการปฏิบัติในแต่ละข้อ ข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 ลำดับแรก เรียงตามลำดับคือ แผนการจัดการเรียนรู้ ระบุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้อย่างชัดเจน การเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้โดยเน้นกระบวนการกลุ่ม การเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอนและการเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการสอนโดยรูปธรรมมากกว่านามธรรม ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติเป็นลำดับสุดท้าย คือการจัดเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนที่ระบุการวัดผลและประเมินผลที่ชัดเจนเหมาะสมกับจุดประสงค์

พฤติกรรมการสอนของครู ด้านการเตรียมการสอน จำแนกตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 ลำดับแรก เรียงตามลำดับคือ การเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้โดยเน้นกระบวนการกลุ่ม แผนการจัดการเรียนรู้ระบุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้อย่างชัดเจนและการเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติเป็นลำดับสุดท้ายคือการเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีการนำเข้าสู่บทเรียนที่น่าสนใจและเหมาะสมกับเนื้อหา การเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นการสอนโดยรูปธรรมมากกว่านามธรรม และการจัดเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนที่ระบุการวัดผลและประเมินผลที่ชัดเจนเหมาะสมกับจุดประสงค์ ส่วนครูวิชาการมีความคิดเห็นว่า ข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับคือ แผนการจัดการเรียนรู้ระบุผลการเรียนรู้ที่คาดหวังไว้อย่างชัดเจน การเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนการสอน การเตรียมกิจกรรม

การเรียนการสอนที่เน้นการสอนโดยรูปธรรมมากกว่านามธรรม การเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนที่ให้นักเรียนได้เรียนรู้โดยเน้นกระบวนการกลุ่ม การเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนที่มีการนำเข้าสู่บทเรียนที่น่าสนใจและเหมาะสมกับเนื้อหา การเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนที่เน้นให้ผู้เรียนได้ฝึกทักษะการคิด การเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนระบุการใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติเป็นลำดับสุดท้ายคือการจัดเตรียมกิจกรรมการเรียนการสอนที่ระบุการวัดผลและประเมินผลที่ชัดเจนเหมาะสมกับจุดประสงค์

2.2 พฤติกรรมการสอนของครู ด้านการดำเนินการสอน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ โดยรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก และเมื่อพิจารณาการปฏิบัติในแต่ละข้อ ข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 ลำดับแรก เรียงตามลำดับคือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยมีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม การจัดกิจกรรมการเรียน การสอนโดยฝึกให้นักเรียนมีระเบียบวินัยและมีความรับผิดชอบ และการแสดงกิริยา วาจา ท่าทางและควบคุมอารมณ์ขณะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติเป็นลำดับสุดท้ายคือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเชื่อมโยงความรู้จากทฤษฎีไปสู่ปฏิบัติและการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนอย่างถูกขั้นตอนและเหมาะสม

พฤติกรรมการสอนของครู ด้านการดำเนินการสอน จำแนกตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่าข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 ลำดับแรก เรียงตามลำดับ คือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยมีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยฝึกให้นักเรียนมีระเบียบวินัยและมีความรับผิดชอบ และการแสดงกิริยา วาจา ท่าทางและควบคุมอารมณ์ขณะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติเป็นลำดับสุดท้ายคือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยใช้สื่อประกอบการเรียนการสอนอย่างถูกขั้นตอนและเหมาะสม ส่วนครูวิชาการมีความคิดเห็นว่าข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับคือการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยมีการสอดแทรกคุณธรรม จริยธรรม การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยฝึกให้นักเรียนมีระเบียบวินัยและมีความรับผิดชอบ และการแสดงกิริยา วาจา ท่าทางและควบคุมอารมณ์ขณะจัดกิจกรรมการเรียนการสอนได้อย่างเหมาะสม ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติเป็นลำดับสุดท้ายคือ การจัดกิจกรรมการเรียนการสอนโดยเชื่อมโยงความรู้จากทฤษฎีไปสู่การปฏิบัติ

2.3 พฤติกรรมการสอนของครู ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน ตามความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ โดยรวมมีการปฏิบัติในระดับมาก และเมื่อพิจารณาการปฏิบัติในแต่ละข้อ ข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 ลำดับแรก เรียงตามลำดับ คือ การใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม สื่อการเรียนการสอนมี

ความเหมาะสมกับเนื้อหาในปัจจุบันและสื่อการเรียนการสอนมีความสอดคล้องเหมาะสมกับ ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเนื้อหาที่สอน ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติเป็นลำดับสุดท้ายคือ สื่อการเรียน การสอนผลิตจากวัสดุเหลือใช้หรือวัสดุในท้องถิ่นอย่างสร้างสรรค์

พฤติกรรมการสอนของครู ด้านการใช้สื่อการเรียนการสอน จำแนกตามความคิดเห็น ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่ข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 ลำดับแรก เรียงตามลำดับคือ การใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชนมาเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียน การสอนอย่างเหมาะสม สื่อการเรียนการสอนมีความเหมาะสมกับเนื้อหาในปัจจุบัน สื่อการเรียน การสอนมีความสอดคล้องเหมาะสมกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวังและเนื้อหาที่สอนและสื่อการเรียน การสอนมีความน่าสนใจเหมาะสมกับผู้เรียน ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติเป็นลำดับสุดท้ายคือ สื่อการเรียนการสอนผลิตจากวัสดุเหลือใช้หรือวัสดุในท้องถิ่นอย่างสร้างสรรค์ ส่วนครูวิชาการมี ความคิดเห็นว่ ข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับคือการใช้แหล่งเรียนรู้ในชุมชน มาเป็นสื่อในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนอย่างเหมาะสม สื่อการเรียนการสอนมีความเหมาะสม กับเนื้อหาในปัจจุบัน และสื่อการเรียนการสอนมีความสอดคล้องเหมาะสมกับผลการเรียนรู้ที่คาดหวัง และเนื้อหาที่สอน ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติเป็นลำดับสุดท้ายคือสื่อการเรียนการสอนผลิตจากวัสดุ เหลือใช้หรือวัสดุในท้องถิ่นอย่างสร้างสรรค์

2.4 พฤติกรรมการสอนของครู ด้านการวัดผลและประเมินผล ตามความคิดเห็นของ ผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่ข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก 3 ลำดับแรก เรียงตามลำดับคือ มีการวัดผล ประเมินผล ด้วยวิธีการที่หลากหลาย การนำผลการประเมิน มาเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและมีการแจ้งให้ผู้เรียนทราบผล ของการวัดผลประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติเป็นลำดับสุดท้ายคือ มีการชี้แจง ทำความเข้าใจให้ผู้เรียน รู้เกณฑ์ วิธีการวัดผลและประเมินผลก่อนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน

พฤติกรรมการสอนของครู ด้านการวัดผลและประเมินผล จำแนกตามความคิดเห็น ของผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ ผู้บริหารมีความคิดเห็นว่ข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับ มาก 3 ลำดับแรก เรียงตามลำดับคือ มีการวัดผล ประเมินผล ด้วยวิธีการที่หลากหลาย การนำ ผลการประเมินมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข พัฒนาการเรียนรู้ของผู้เรียนและมีการแจ้งให้ ผู้เรียนทราบผลของการวัดผลประเมินผลอย่างต่อเนื่อง ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติเป็นลำดับสุดท้ายคือ เครื่องมือการวัดผล ประเมินผล ถูกต้องตามหลักวิธีการวัดผล ประเมินผล ส่วนครูวิชาการมี ความคิดเห็นว่ ข้อที่มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงตามลำดับคือ มีการวัดผล ประเมินผล ด้วยวิธีการที่หลากหลาย การนำผลการประเมินมาเป็นแนวทางในการปรับปรุงแก้ไข พัฒนา การเรียนรู้ของผู้เรียน และมีการชี้แจง ทำความเข้าใจให้ผู้เรียนรู้เกณฑ์ วิธีการวัดผลและประเมินผล

ก่อนจัดกิจกรรมการเรียนการสอน ส่วนข้อที่มีการปฏิบัติเป็นลำดับสุดท้ายคือเครื่องมือการวัดผล ประเมินผลถูกต้องตามหลักวิธีการวัดผล ประเมินผล

อภิปรายผล

จากผลการวิจัยเกี่ยวกับ สภาพการนิเทศภายในกับพฤติกรรมกรรมการสอนของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 2 มีประเด็นที่นำมาอภิปราย ดังนี้

1. ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ เกี่ยวกับสภาพการนิเทศภายใน สถานศึกษา พบว่าได้มีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก ทั้งในภาพรวมและเป็นรายด้าน ทั้งด้านการพัฒนา กลุ่ม ด้านการพัฒนาวิชาชีพให้แก่ครู ด้านการพัฒนาหลักสูตร ด้านการให้ความช่วยเหลือครู โดยตรงและด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ ต่างก็มองเห็นความสำคัญของการนิเทศภายในสถานศึกษาในการพัฒนาคุณภาพการศึกษา ซึ่งเป็น กระบวนการสำคัญที่จะเสริมสร้างการทำงานร่วมกันระหว่างผู้นิเทศกับบุคลากรในสถานศึกษาเพื่อ พัฒนาปรับปรุงคุณภาพกระบวนการจัดการเรียนการสอนซึ่งจะส่งผลต่อการพัฒนาคุณภาพนักเรียนใน ที่สุด ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ สามารถ ทิมนาค (2538:18) ที่ได้ศึกษาสภาพการปฏิบัติ การนิเทศภายในสถานศึกษาจังหวัดนครปฐม พบว่า การปฏิบัติการนิเทศภายในสถานศึกษา จังหวัดนครปฐม อยู่ในระดับมาก สอดคล้องกับผลการวิจัยของ ประกายมาตย์ ทองอินทร์ (2545:บทคัดย่อ) ที่ศึกษาเรื่องการปฏิบัติการนิเทศการสอนที่ส่งผลต่อการเรียนการสอนที่เน้น นักเรียนเป็นสำคัญของโรงเรียนในเครืออัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ พบว่า การปฏิบัติการนิเทศการสอน ของโรงเรียนในเครืออัครสังฆมณฑลกรุงเทพฯ โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก และผลการวิจัยของ สุเทพ สุทธิพรหมณีวัฒน์ (2547 : บทคัดย่อ) ที่ศึกษาวิจัย เรื่องการนิเทศภายในตามทัศนะของ ครูผู้สอนในสถานศึกษาขั้นพื้นฐาน สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษาลำปาง เขต 3 พบว่า ครูผู้สอนมีความคิดเห็นต่อการปฏิบัติการนิเทศภายในอยู่ในระดับมาก เช่นกัน

2. ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการเกี่ยวกับสภาพการนิเทศภายใน สถานศึกษา เมื่อพิจารณาเป็นรายด้านพบว่าด้านที่มีการปฏิบัติ มากกว่าด้านอื่นคือด้านการพัฒนา กลุ่ม ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการให้ความสำคัญในการพัฒนาทีมงาน ประกอบกับการพัฒนากลุ่มเป็นงานที่ผู้บริหาร ได้ใช้เทคนิควิธีในการรวบรวมความคิดเห็นของ สมาชิกทั้งองค์กรได้อย่างชำนาญการ นำกระบวนการทำงานเป็นทีมและนำยุทธศาสตร์ในการทำงาน ร่วมกันมาใช้อย่างมีประสิทธิภาพ โดยส่งเสริมให้ครูแต่ละคนได้พัฒนาศักยภาพของตนเองสามารถ

เป็นทั้งผู้นำและผู้ตามที่ดีในการปฏิบัติงานกลุ่ม ก่อให้เกิดประสิทธิภาพในการทำงาน ซึ่งสอดคล้องกับความคิดเห็นของ กลิคแมน และคณะ(Glickman, and others. อ้างในวัชรวิภา เล่าเรียนดี , 2541 : 171) กล่าวว่า การเรียนรู้ทักษะของการทำงานเป็นกลุ่มหรือทีมเพื่อแก้ปัญหาการเรียนการสอนนับว่าเป็นงานสำคัญของผู้นำ เพราะเป็นงานที่เกี่ยวข้องกับคณะครูซึ่งเข้ามามีส่วนร่วมในการตัดสินใจเกี่ยวกับการเรียนการสอนในโรงเรียน การทดสอบความรู้รวมทั้งทักษะต่าง ๆ เพื่อพัฒนาวิชาชีพครู และการฝึกให้ครูรู้จักการทำงานเป็นกลุ่มอย่างมีประสิทธิภาพนับเป็นเรื่องที่จำเป็นอย่างยิ่ง โดยมีขั้นตอนในการพัฒนากลุ่มให้มีประสิทธิภาพ ดังนี้ คือ

1. การสังเกตพฤติกรรมกลุ่ม
2. การเปลี่ยนแปลงภาวะผู้นำในกลุ่ม
3. การจัดการกับสมาชิกที่ทำหน้าที่ไม่ถูกต้อง
4. การแก้ปัญหาความขัดแย้ง
5. การเตรียมการประชุม

3. ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ เกี่ยวกับสภาพการณ์พิเศษภายในสถานศึกษา พบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติ อยู่ในระดับมาก แต่อยู่ในลำดับสุดท้ายคือ ด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่าผู้นำเทศาความชำนาญการในด้านทักษะการวิจัยเชิงปฏิบัติการ ซึ่งเป็นทักษะทางเทคนิคต้องอาศัยการเรียนรู้และฝึกฝนอย่างต่อเนื่อง จึงไม่สามารถนิเทศ ให้ความช่วยเหลือครูได้เท่าที่ควร ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เอกสรวิศา แสนกันคำ (2548 : บทคัดย่อ) เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการณ์พิเศษภายในสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 พบว่า ผู้บริหาร ครูวิชาการ และครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับสภาพการณ์พิเศษภายในสถานศึกษาทุกด้านอยู่ในระดับมากแต่ด้านที่มีการปฏิบัติเป็นลำดับสุดท้ายคือด้านการวิจัยเชิงปฏิบัติการ เช่นกัน

4. ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครูในภาพรวมและรายด้านพบว่ามีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก โดยเรียงลำดับจากมากไปน้อย ดังนี้ ด้านการดำเนินการสอน ด้านการเตรียมการสอน ด้านการวัดและประเมินผล และด้านการใช้สื่อการสอน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากครูตระหนักถึงความสำคัญในการพัฒนาศักยภาพของตนเองในการจัดกระบวนการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ ตามแนวทางการปฏิรูปการศึกษาซึ่งกำหนดไว้ในพระราชบัญญัติการศึกษาแห่งชาติ พุทธศักราช 2542 หมวด 4 แนวทางการจัดการศึกษาในมาตรา 22 มาตรา 23 มาตรา 24 และมาตรา 26 โดยมุ่งเน้นให้ผู้เรียนมีคุณลักษณะที่พึงประสงค์ ตามหลักสูตรการศึกษาขั้นพื้นฐานและครูผู้สอนเป็นตัวอย่างสำคัญในการส่งเสริมให้ผู้เรียนเป็นทั้ง คนเก่ง คนดีและมีความสุข

ประกอบกับมาตรฐานการศึกษาของสำนักงานคณะกรรมการการศึกษาแห่งชาติ ที่กำหนดไว้ใน มาตรฐานที่ 18 สถานศึกษามีการจัดกิจกรรมและการเรียนการสอนโดยเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ มาตรฐานที่ 22 ครูมีความสามารถในการจัดการเรียนการสอนอย่างมีประสิทธิภาพและเน้นผู้เรียน เป็นสำคัญ มาตรฐานที่ 25 สถานศึกษามีหลักสูตรที่เหมาะสมกับผู้เรียนและท้องถิ่น มีสื่อการเรียน การสอนที่เอื้อต่อการเรียนรู้ ซึ่งผู้บริหารสถานศึกษาและครูผู้สอนจะต้องร่วมกันดำเนินการพัฒนา การเรียนการสอนเพื่อรองรับการประเมินดังกล่าว ผู้บริหารสถานศึกษาจะต้องเข้าใจหลักสูตรและ ส่งเสริมให้ครูมีความเข้าใจตรงกัน กระตุ้นให้ครูทำแผนการสอนวางแผนพัฒนาการเรียนการสอน เน้นกระบวนการพัฒนาผู้เรียนเป็นสำคัญ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ วิไล คชศิลา (2540 :128) ศึกษาพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1.2 พบว่า พฤติกรรมการสอนของครู ของสถานศึกษาทุกขนาด อยู่ในระดับมากเช่นกัน

5. ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอน ของครู เมื่อจำแนกเป็นรายด้านพบว่า ด้านที่มีการปฏิบัติมากกว่าด้านอื่นคือ ด้านการดำเนินการสอน ทั้งนี้อาจเป็นเพราะว่า การปฏิรูปการเรียนรู้ที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ จะเน้นที่กระบวนการสอน โดยให้ ผู้เรียนมีส่วนร่วมในกิจกรรมการเรียนมากที่สุด ซึ่งครูผู้สอนส่วนใหญ่จะให้ความสำคัญมากใน ด้านการดำเนินการสอนและเหตุผลที่สำคัญอีกประการหนึ่งอาจเนื่องมาจากการที่สำนักงานเขตพื้นที่ การศึกษาลำปาง เขต 2 ได้กำหนดนโยบายในการพัฒนาคุณภาพการศึกษาและได้ดำเนินการอบรม พัฒนาครูผู้สอนเกี่ยวกับการพัฒนาการเรียนการสอนอย่างต่อเนื่อง ทำให้ครูผู้สอนมีความรู้ ความสามารถในการจัดทำแผนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนที่เน้นผู้เรียนเป็นสำคัญ การวัดผล และประเมินผล นอกจากนี้อาจเนื่องมาจากแรงจูงใจของครูที่ต้องการพัฒนาตนเองให้มีความก้าวหน้า ทางราชการ โดยเฉพาะในการขอกำหนดตำแหน่ง การเลื่อนวิทยฐานะและการได้รับเงินเดือนสูงขึ้น ซึ่งแผนการเรียนรู้ การจัดการเรียนการสอนที่เป็นระบบและเน้นผู้เรียนเป็นสำคัญเป็นองค์ประกอบ ที่สำคัญในการพิจารณาคุณภาพการปฏิบัติงาน ทำให้ครูผู้สอนมีการปรับปรุงพัฒนาการจัดการเรียน การสอนให้เหมาะสมอยู่เสมอ ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เอศรา แสนกันคำ (2548 : บทคัดย่อ) เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนของครู สังกัด สำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 พบว่า ผู้บริหาร ครูวิชาการและครู มีความคิดเห็น เกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครู โดยในภาพรวมมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากและเมื่อพิจารณา เป็นรายด้าน ปรากฏว่าด้านที่มีการปฏิบัติมากที่สุดคือ ด้านการดำเนินการสอน เช่นกัน

6. ความคิดเห็นของผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ เกี่ยวกับพฤติกรรมการสอน ของครู พบว่า ทุก ๆ ด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมาก แต่ด้านที่มีการปฏิบัติเป็นลำดับสุดท้ายคือ ด้านการใช้สื่อการสอน ทั้งนี้อาจเนื่องมาจากความคาดหวังของผู้บริหารสถานศึกษาและครูวิชาการ

ที่คาดหวังให้ครูใช้สื่อเทคโนโลยีที่ทันสมัย เช่น คอมพิวเตอร์ สื่อ CAI อุปกรณ์ทดลอง วิทยาศาสตร์ เป็นต้น มาใช้ในการจัดการเรียนการสอนแต่สถานศึกษาโดยส่วนใหญ่ยังขาดแคลนสื่อประเภทดังกล่าว ประกอบกับการใช้สื่อการเรียนการสอนที่ผลิตจากวัสดุเหลือใช้หรือวัสดุในท้องถิ่นอย่างสร้างสรรค์ นั้นต้องอาศัยความสามารถพิเศษเฉพาะด้านของครู อาจเป็นข้อจำกัดที่ทำให้ครูส่วนหนึ่งไม่สามารถปฏิบัติได้อย่างมีประสิทธิภาพ อย่างไรก็ตามพฤติกรรมการสอนของครูในด้านการใช้สื่อยังปฏิบัติอยู่ในระดับมาก อาจเนื่องมาจากครูผู้สอนได้มองเห็นความสำคัญจำเป็นของการใช้สื่อในการจัดการเรียนการสอนให้มีประสิทธิภาพ เนื่องจากสื่อเป็นปัจจัยหนึ่งที่มีความสำคัญต่อการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน โดยเฉพาะอย่างยิ่งจะช่วยให้ผู้เรียนเกิดการเรียนรู้ได้เร็วขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับผลการวิจัยของ เฮสรา แสกันคำ (2548 : บทคัดย่อ) เรื่อง ความสัมพันธ์ระหว่างสภาพการนิเทศภายในสถานศึกษากับพฤติกรรมการสอนของครู สังกัดสำนักงานเขตพื้นที่การศึกษานครปฐม เขต 1 พบว่า ผู้บริหาร ครูวิชาการและครู มีความคิดเห็นเกี่ยวกับพฤติกรรมการสอนของครู โดย ทุก ๆ ด้านมีการปฏิบัติอยู่ในระดับมากแต่ด้านที่มีการปฏิบัติเป็นลำดับสุดท้ายคือด้านการใช้สื่อการสอน เช่นกัน

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะทั่วไป

- 1.1 การนิเทศภายในสถานศึกษา ผู้บริหารควรจัดให้มีการสาธิตเทคนิคการจัดกิจกรรมการเรียนการสอนวิธีต่าง ๆ ให้ครูดูเป็นตัวอย่าง
- 1.2 ผู้บริหารควรใช้เทคนิคที่หลากหลายและเหมาะสมในการรวบรวมความคิดเห็นของสมาชิกทั้งองค์กร
- 1.3 ผู้บริหารควรติดตามผลการนำความรู้และทักษะที่ครูได้รับจากโครงการพัฒนาไปใช้ปฏิบัติในการจัดกิจกรรมการเรียนการสอน
- 1.4 ควรมีการวิเคราะห์ผลการเรียนรู้ที่คาดหวังเพื่อเป็นแนวทางในการจัดการเรียนการสอนและการวัดผล ประเมินผล
- 1.5 ผู้บริหารควรจัดให้มีการดำเนินการแก้ไขปัญหาโดยใช้กระบวนการวิจัยอย่างเป็นระบบ

2. ข้อเสนอแนะในการวิจัยครั้งต่อไป

2.1 ควรมีการศึกษาพฤติกรรมของผู้ทำกรนิเทศภายในสถานศึกษา ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพการสอนของครู เพื่อให้ทราบถึงคุณลักษณะของผู้ทำกรนิเทศ ที่จะทำให้เกิดประสิทธิภาพการสอน ทั้งนี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมของผู้ทำกรนิเทศภายในสถานศึกษาต่อไป

2.2 ควรมีการศึกษาวิจัยหารูปแบบการนิเทศภายในสถานศึกษา ที่มีประสิทธิภาพ เพื่อให้ได้มาซึ่งรูปแบบการนิเทศภายในที่ทุกฝ่ายให้การยอมรับและนำไปใช้ในการนิเทศภายในสถานศึกษา

2.3 ควรมีการศึกษาพฤติกรรมของครูผู้สอน ที่ส่งผลต่อประสิทธิภาพหรือผลสัมฤทธิ์ทางการเรียนของผู้เรียน เพื่อให้ทราบถึงคุณลักษณะของครูผู้สอนที่ดี มีประสิทธิภาพ ทั้งนี้จะเป็นแนวทางในการพัฒนาพฤติกรรมของครูผู้สอนต่อไป